בחוד שיח

שאול שיף

"חידה לקוראי 'הצופה'"

לפני מספר שבועות שודרם בגוזר זה מאמר של מנהל יקב תיכונית שסירב להיחשף, בו טען כי ניתן להוריד עלויות במוסדות החינוך וכך להקל על ההורים את מימון שכר הלימוד של ילדיהם. הכותב גם פירט כיצד ניתן, לדעתו, לצמצם את ההצטברות של הר שיבות התיכוניות האולטנות.

בעקבות מאמר זה קיבץ מנהל מרחב של פורום רשתות החינוך הדתי (אפ"ת), אור תורה סטון, אמונה, מרכז ישיבות בני עקיבא (אולפ נות בני עקיבא, נעם וצביון) חתום על-ידי יו"ר הפורום, אלחנן גלפ ומזכיר הפורום, ניקי פרידמן.

השניים הפריכו אחת לאחת את כל הטענות שהועלו במאמר ודבריהם היו משכנעים ביותר. לכותב המאמר ישנן השגות על חלק מהתשובות הללו, אך הן אינן אפקטיביות משום הטענות הרי נונימיות של אותו מנהל ישיבה תיכונית (המוכר לי). לטענתו, הוא אינו מופיע בשמו משום שהוא "חושש להיות נרדף". לא מקובל עלי.

אבל היו גם תגובות רבות של הורים, הארות מהן מוכאות להלן בכתבה הכלשונו. הקהה אבן זכאי לתשובה מפורטת מהרשות מהר נוך הדתי, כיצד ואיך להתקיים.

"בני הזוג פרהצור וחיננית אסוליאל, תושבי כפר בשיח, עזב דים-בהוראה. משכורותם המשותפת, 14 אלף ש"ח. לזוג שמונה ילי

רים (מקובל במחוזותינו). ?

1. אוריה (6) **בית ספר "נעמ" - 1000 ש"ח** (כולל נסיעות).
2. אודי (8) **בית ספר "נעמ בנים" - 1000 ש"ח** (כולל נסיעות)
3. מאור (10) **בית ספר "נעמ"** - בנים 1000 ש"ח (כולל נסיעות).
4. בן אודי (12) **חטיבת ביניים תורנית "תבורי"** 1000 ש"ח.
5. "אודיה" (14) **אולפנה "מהר"ל"** - 1500 ש"ח.
6. אודי"אל (17) **ישיבה תיכונית "נהר יעקב"** - 1700 ש"ח.
7. נ'-אודי (20) **ישיבה גבוהה "לחודי שכם"** - 1000 ש"ח.
8. נריה (23) **מדרשת "דבורה"** – 1000 ש"ח.

בנוסף חוג (יחיד) לכל אחד מחמשת הצעירים, חבריה בתנו עת נוער, סיולי בתי ספר, **מסעות ומחנות** תנועות הנוער, מתנות לשודים לרגי סיום שנת הלימודים (!) **פעילות** תרבות ביישוב, קיר מנות – סכום כולל בממוצע חודשי: **2500-2000** לפחות.

סך הכל: כ-12,000 ש"ח לחודש.

ועתה קוראים נכבדים – פיתרו את החידה: כיצד תממן משפ חות אמוניאל את ההוצאות הבאות: **הוצאות סחיר**. תשלומי משכנ תא, אחזקת רכב וביטוחו (רכב בן 12 שנה מאפשר לשני בני הזוג לעבוד במשרה מלאה), ריפוי שיניים, הלבשה, מיסי יישוב. וכיצד "כיצד יחסכו אנוויה לנישואי ילדיהם? לעת הקבה?

א. הם ישדירו בבן (אחת לחודש)?

ב. הם יקבצו נדבות?

ג. הם יחדלו להשתייך לציבור הדתי-לאומי?

רמה: אם תתקשו בפתרון החידה, פנו בשאלות אל פרנסי ציבר רנו ומנהיגיו. דיירשו פתרונות מראשי הישיבות/אולפנות/מדר שות הנעילית שצצו, ב"ה בכל פינה.

דיירשו בעקביות ובהתמדה עד אשר יתארגנו. יחזו, יציגו דיבי התיעלות, יציגו פתרונות לאתגר!

דיירשו מאנשי התקשורת שציבורם קשוב אליהם – להתמיד ב"הפגנות" הנ"ל בשאלות אלו, עד אשר יבוא שינוי.

מכובדי, כבר היום אנו מרצפים-בקריאות טלפוניות מדי יום – בהם אנו מבקשים לתרום למוסדות החינוך של ציבורנו, לאחר מכבד הכסופים הנדרשים מן ההורים. הללו מתקשים להתקיים ולהתפרנס. בפורים ובעיד יום הכיפורים נפרש שטיח של קופות התרמה בבית הכנסת שלנו: בציבור המתקרא "חרדי" אין סעיף התשלומים למוסדות החינוך כבר כל-כך. הם חיים על "שנור". האם גם אנו קרובים למצב זה?

דבריי נכתבים לאחר שהדברים צפו שוב ושוב בשיחות עם יחידים, ובכאב, אקווה שאתם לשוחרם.

יעקב בנבישתי
עוזרחדי

מחצרות אדמו"רים וחסידים

"לכבוד שבת קודש"

נהגו עלמא לומר בשבת באכילתם: לכבוד שבת קודש. שמעתי בשם צדיק אחד ששאל: האיך אפשר לשקר בשבת? ולומר שאוכל לכבוד שבת, הלא הקב"ה יודע האמת שאוכל כדי למלאות נפשי כי רעבה? וגם אלו שאינם אוכלים לכלא כרסם, אבל על כל פנים לשם רעבונם – נפשם חפצה. והיאך יאמרו דבר שאינו כן? ודובר שקרים לא יכון לנגד עיניו.

לכן יקצתי לחברי שלא יתנהגו כמנהג העולם. רק יאמרו בכל פעם המהגה 'יקראת לשבת עונג'. וגם יכולים לומר המהגה 'ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה'. כי מכאן אסמכוהו רבנו לאכילת שבת. ויק אדם מזה אשר יודע בבירור כי אוכל הוא ויק לכבוד שבת. או אפי אוכל כל יומו השבוע בשר ויין ורק בשבת אוכל הוא, לכוונתו בשביל לכבוד שבת. – רק אז יכול אדם מזה לומר 'לכבוד שבת קודש' כמותן. אבל מי שאינו בר הכי, טוב שיאמר בכל פעם: 'הריני רוצה לקיים מצות הבורא שהוא ויקראת לשבת עונג. ואסמכוהו רבנו אקרא אכלוהו היום".

(שלחן השולחן)

●

על הגאון "הסטיפלר" זצ"ל, אבין של מרן הגאון, רבי חיים קנייבסקי שליט"א, מסופר, שהקפיד שלא יחסידי אפילו פרט אחד מהנשיל שהיו מבשלים-ומכיר לכבוד שבת קודש. והיי עד בהא, שבתו שנה עמו היתה צריכה לשבות מחוץ לבית, והכי נה לו לפני נסיעתה את כל תבשילי השבת. ובשבת בילי ששמע לשום משהו מהמין שהיו רגילים לבשל כל שבת, וכי קש שימצאו תחליף דומה לזה שחכר לכבוד שבת.

(פחדיות הקהלת יהיא שמור ק)

●

"אינא ב"הגאות שלמה" (פרשת משפטים) על המשנה "כל האוכלין אוכל אדם לשבשה בשבת, שסכל האוכלים שאדם אוכל בשבת יכול להשיג ראשה. והרבי יהונן עפ"י מה דאיתא מהלמדי בבלי שם סה, שבשיש מחלה לאבר בשמי יש אדם גם באבר ההוא שבגדול. ולבני שבת איתא בשבת קיח ע"ב: 'כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מר חלין לו', וכיון שנראים כל הפגמים שבאברים הרוחניים על ידי שמירת-השבת ומאכילה, ממילא נרפא גם הגוף".

(פני מנחם אמיים, חיבא בחסידות שבת, בירבי רבותינו חקדושים לבית גור)

●

השמות הקדושים

אותה קדושה עילאית שבמאכלי השבת מלווה בקדושה גר ספת זו הנובעת מעצם שמותיהם של מאכלי השבת. שאף בהם מצאו גדולי ישראל בקשה להתעבד בה. קדושת הקודש השר נות נתנו בעבד וקדושה במאכלים אלו או אחרים בגלל עצם שמותיהם שנרשמו בהם רמזים מקודשים. אלא שלא הכל זכו להבנה ברמזים אלו.

מעשה היה באחד מחסידיו של מרן בעל החידושי הרי"ם זצ"ל, שאלץ לברוח מהשלטונות הרוסים בעת גזירה שמדה. בברוגו וגיע לרדיקוב והיה בראש השנה בעיר זו, כשהוא מתי פלל בבית מדרשו של הצדיק רבי אליעזר מרדיקוב זצ"ל. בהיותו שם שמע שהאדמו"ר מרדיקוב זצ"ל, אומר בפני הלומדים שאושים לבבוד ראש השנה שבאותם מדרשות קדושים היו בשם ראדזי"ם. ורבי אמר רמזים שונים וביטויאות מע גינות שהשבירו שמעו של השם ראד"ם והחסיד בן שלין הקד שיב ושמע.

כשחלפה אימת הגזירה, שב האיש למקום מגוריו. ובבואו אל רבו, בעל חידושי הרי"ם זצ"ל, סיפר לו שאותם רמזים ששמע מפי האדמו"ר מרדיקוב זצ"ל, כשחתך כדי סיפורו וגא מעיר.

ראה בעל חידושי הרי"ם את שחשקו הלעגני ואמר לו בקפידה: "אם על זה שחוק אתה הלא גם בתפילין אתה מטיל ספיקות ושחוק ח"ו. שהלא למרן ז' פרשיות בתפי לין מהכתובי 'והיו לשטפות בין עיניך' והדשו רז"ל, "ש"ס בתפי שניים ע"ת באפריקי שבים", ומה יעשו אנשי הנדי

נות האחרות שאצלם אין קורין למספר שנים ס"ט או ע"ת?! וכי לא יניחו תפילין הלילה?! אלא ודאי רמזה התור רה לכל לשון שהוא בעולם. ובפרט לשונם ומנהגם של יש ראל תורה הוא. וסובה בניו בגויה. (סובה נגזה בתוכה).

●

על-פי דברי הזוהר הקדוש, הקפידו המקובלים לשים על שולחנם לחם הלות, כנגד לחם הפנים שהוקרב בשבת במקדש. המשיך למנהג זה של "ב הלות, המשיכו בדורות הבאים לקדש שתי הלות, שבגמל אחת נתן שש סימות בצק. באופן שבשתיהן יהיו יחד שתים עשרה סימות.

(עדן המלך)

●

סעם אחר לקדישתן של הלות הוא, שבמדיבות שלו, כתוב ומעורין, עלו באותו תנור, בו אפו את הלחם, גם בשר ושפשרה שנבעו בלחמים. ולכן קלפ את הלחמים השבועים בצורה מיוחדת כדי שיהיה שתי צורה מלחמים שלא נאפו בו. (משמר חיים לרבי יעקב בנבורת)

●

הלחם שמכינים המתעסקים לכבוד יום טוב, הן הלות עבר לחם, כיון שעניין ר"ב הלחם, שהלחם המאורכות מסמלות אותו, שייך רק לשבת שבו הוקרב לחם הפנים. ובימם טוב שעניו יה אינו שייך אפשם הלחם עקלות.

עם את יש הנוהגים לאפות גם בשבת הלות עגלות שכוקר מעגן והא להדגיש, שבעניגו לעניים – מאכינים והקדיש לאל אשר המיחד יה"ש. והעיגול שבהלות אין לו ראשיה וסוף וקי צורה שהוא.

(משמי חסבורגים קפיש)

ועוד: הלות עגלות בעגב, לרמז על "יחגו לך כחר מלכה". (מחוך "יחשל השבת" לרבי אברהם מרדכי מגרשים)